

در قرآن درباره شفاعت، چند دسته داریم، (۳ دسته)

دسته اول: آیاتی که مسئله شفاعت رو نفی می‌کند:
بقره ۴۸-۱۲۳ / انعام ۵۱ / شعرا ۱۰۰ / سجده ۲۱

اگر به آیات قبل و بعد این آیات نگاه کنیم واضح دروشتی که این مدل آیات
برای افراد است که گمان می‌کردند بت‌ها می‌توانند در روز قیامت از آنها شفاعت
کنند و لذا می‌گفتند «حَقُّوا لِي شَفَاعَتَنَا» این بت‌ها ما را شفاعت می‌کنند.

دسته دوم: آیاتی که شفاعت را به طور کلی به خدا نسبت می‌دهند: (مطلق)
مثل سوره زمر ۴۴: «قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا»
مگر تمام شفاعت‌ها برای خداست.

این مدل آیات منحصر به مالک اهل شفاعت رو معرفی کند که فقط خداست.
مثلاً اینکه مدیر اداره‌ای می‌گوید: نامه شما را باید فقط من تأیید کنم در صورتی که
معاونانی دارد و گاهی آنها به جای مدیر امضاء و مهر می‌زنند تا با اجازه او.

دستِ تو، شفاعت را اعلام می‌کند و جانبری داند التَّابِ مَطْرَبِ
اجازه خدا، «يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ»

نقره ۲۵۵ / موشن ۳ / طه ۱۰۹

اینطور نیست که هر کس دلش خواست شفاعت کند بلکه، قدرینداره ...
شفاعت بی‌قید و شرط و مطلق را هم در رضای و مشرکان معتقد بودند، لذا
این آیه برای بیان ردّ نظریه آنان است.

چه کسانی در مقام به اذن خدا شفاعت می‌کنند؟

۱- پیامبران: «وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ»

وَلَا يَسْتَفْعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرَادْتُمْ أَنْ تُبَدِّلَ الْآيَاتِ ۚ

(مشرکین و اهل کتاب) می‌گفتند، خدا فرزند گرفته! منزه است خدا - بلکه آنهایی که
به عنوان فرزند از آنان یاد می‌کنند، بنندگان مقرب خداوند ...

و آن بنندگان مقرب شفاعت نمی‌کنند مگر برای کسی که خدا از او راضی باشد.

دستِ توّم، شفاعتِ را اعلام می‌کند و جانزنی داند التّبتّ متوطّب
اجازه خدا، «يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ»

بقره ۲۵۵ / سوره بقره ۳ / طه ۱۰۹

اینطور نیست که هر کس دلش خواست شفاعت کند بلکه باید دید و بند دارد...
شفاعت بی قید و شرط و مطلق را هم در حدیث و تفسیر و مشرکان معتقد بودند، لذا
این آیه برای بیان ردّ نظریه آنان است.

چرا کسانی در پیامت به اذن خدا شفاعت می‌کنند؟

۱- پیامبران: «وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَ اللَّهِ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ...»

وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ ارْتَضَىٰ «انبیاء ۲۸»

(مشرکین و اهل کتاب) می‌گفتند، خدا فرزند گرفته! منزه است خدا - بلکه آنهایی که
به عزت آن فرزند از آنان یاد می‌کنند، بنندگان مقرب خداوند...

و آن بنندگان مقرب شفاعت نمی‌کنند مگر برای کسی که خدا از او راضی باشد.

۲- ملائکه ، «وَكُم مِّن مَّلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَحِمٌّ سَبِيْرٌ فَرِشْتَمَ حَائِرٍ دَر آسْمَانِ

لَا تَعْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا» که شفاعشان هیچ اثری ندارد

إِلَّا مَن بَعْدَ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَن يَشَاءُ يُرِضِي « . نجم / ۲۶

۳- شهداء و مؤمنین ، بقره / ۱۴۳

که در این آیه منظور شهداء به معنای کشته شدگان در جنگ نیست بلکه منظور

کسانی است که به حق شهادت می دهند و حق را می شناسند .

→ عَصِيْبِيْنَ دَر سُورَةُ حٰدِيْدٍ / ۱۹ آمده که مؤمنین هم ملحق به شهداء می شوند .

•• نتیجہ بطور کلی کسی شفاعت می کند که خدا از او راضی باشد ^{طبق سوره طه / ۱۹}

چرا کسانی شفاعت می شوند ؟

□ آنها که خدا از ایشان راضی باشد ،

لَا يَسْتَفْعُونَ إِلَّا مَن أَرْضَىٰ - اِنْبِيَاءُ / ۲۸

حتی با مسر فرمود: من مرتکب گناه کبیره رو شفاعت می کنم **سخن اینی دارد ۲/۴ ص ۳۷۹**
(این به شرط توبه و پشیمانی است که توبه صفت مؤمنین است و خدا از مؤمن راضی است)

له تفسیر برهان ۲۰/۳ ص ۵۷

↑ **جواب امام کافلم به سوال این ای عمیر.**

۳] کسانی که اهل نماز و سیر کردن و اطعام مساکین باشند،

در سوره مدثر آیه ۴۳ و ۴۴

که در این آیات خداوند گفته: کسانی که اهل نماز باشند و اطعام مساکین

نداشته باشند به جهنم رفته و مورد شفاعت واقع نمی شوند.
(یعنی اگر باشند می شوند)

۳] او را شکر نیامد و در تلبیس نمی کشد. مدثر ۴۶

۴] کسانی که از هم راستگو تر، خوش اخلاق تر، امانت دار تر باشند.

له طبق سخن پیامبر در تفسیر المطلب / سید محیی زیدی / ج ۱ / ص ۴۴۲

۵] کسانی که با اهل بیت دشمنی ندارند،

انام صادق (ع) فرمودند : اگر فرزندانِ مُعْتَرَبِ اِلهی و تمام پیامبرانِ مُرْسَلِ
برای ناصبی شفاعت کنند ، پذیرفته نمی شود . *خامن ترقی / ص ۱۸۴*

✓ همچنین حضرت صادق (سلام الله علیه) در حدیثی هشدار می دهند :

کسانیکه شفاعت را بهانه ای برای گناه می دانند که در
راه مردم ! از گناه دست بر نمی دارند و از شفاعت ما سخن می گویند !
به خدا سوگند کسی که مرتکب این گناه (زنا) شود ، به شفاعت ما نمی رسد
تا آنکه رنج عذاب به او برسد و هر اس دوزخ را ببیند .

اصول کافی / ج ۲ / ص ۴۶۹

* شفاعت مثل تخفیف است که اگر کسی برای خرید کالا ۱۰۰ تومن ، ۹۵
دلگسه باشد ، ۵ تومن تخفیف می دهند و اگر پولی نداشته باشد تخفیف
کمتر نیست !